

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő
Vidékre negyedévre 8 „

Vérhasjárványt hurcoltak be Bajára Szemző volt főispán tolnamegyei birtokáról a monostori és nagybaracscai munkások.

Egy vérhasbeteg munkás meghalt. — Megtelt a járványkórház a vérhasbetegekkel. — A tisztí főorvos megtiltotta, hogy idegen járványbetegeket vegyenek fel a járvány pavillonba, mert félt, hogy nem lesz hely az esetleges bajai járványos betegek részére.

A bajai városi egészségügyi hatóságok az elmúlt héten kinos eset leple meg. A tisztí főorvosi hivatalnak több gyanús megbetegedést jelentettek be, amelyekről dr. Burtik Andor tisztí főorvos azt állapította meg, hogy az illetők vérhasban betegedtek meg. A tisztí főorvos azonnal elkülönítette a betegeket, majd pedig beutalta a köz-kórház területén lévő járvány barakkba.

A főorvosi hivatal kinyomozta a vérhas megbetegedések eredetét és a következő tényállást sikerült kiderítenie:

Nagybaracska-ról és Bátmonostor községből mintegy 100 munkás dolgozik jelenleg Tolna vármegyében Fadd környékén Szemző István volt bács bodrog vármegyei és zombori főispán városi birtokán. A munkások az egész gazdasági szezonot ott töltötték a városi uradalomban: ők végezték az aratást, hordást és eséplést is.

Ezen nagybaracscai és monostori munkások közül több megbetegedett vérhasban s amikor már annyira legyengültek, hogy jártányi erejük is alig volt, a beteg munkások hazautaztak hajón hozzátartozóikhoz. Illetve csak haza akartak utazni, mert az utjuk Baján vitt keresztül s itt többen annyira rosszul lettek, hogy összeestek. Amikor megvizsgálták őket, az orvosi vizitával a szennazóval végződött, hogy az illetők vérhasban betegedtek meg. A vérhasbetegek valadékat megvizsgálták a köz-kórház bakteriológiai osztályán s ugyancsak disenteriat konstatált a bakteriológiai vizsgálat.

A betegeket mind járványkórházban helyezték el. Együttal a tisztí főorvosi hivatal intézkedett, hogy azt a hajót is, amelyen a vérhasbeteg bácskai munkások utaztak, azonnal dezinficiálják. A főorvosi hivatalnak tudomására jutott az is, hogy az egyik vérhasbeteg egy bajai lakos istállójában aludt: erre ezt az istállót, az udvart és a klozetet is fertőtlenítették.

Hétfőn délelőtt két újabb bátmonostori lakos érkezett a magyar hajóval Bajára, akikről kiderült, hogy ugyancsak vérhasbetegek. Dr. Burtik Andor városi tisztí főorvos intézkedésére ezt a két bátmonostori lakost is azonnal a járványkórházba internálták.

A tisztí főorvos már a múlt héten átiratban értesítette a tolnavármegyei s a pest vármegyei egészségügyi hatóságokat — a városi birtok egy része Pest vármegye területén fekszik, azért annak a figyelmét is fel kellett hívni a veszélyre — és sürgős beavatkozást kért, mert félt, hogy a városi birtokon megfelelő orvosi ellenőrzés nél-

kül a járvány még jobban elterjed, de félt, hogy az, hogy a vérhasbeteg munkások az országba szerteszét hurcolják a veszedelmes epidémiát s megfertőzik az egész vármegyét és Baja városát is, mert a vérhasbetegek ürülékkel mindent megfertőznek: a hajót, vasutat, az utakat és mindent, ahol csak megfordulnak.

A járványkórház tele van fertőző betegekkel. Eddig 6 vérhasbeteget ápolnak az egyik járvány pavillonban. Egy vérhasbeteg másnap, amint bevitték a kórházba, meghalt. A hat vérhasbeteg közül is kettőnek már nem jutott rendes ágy: ezeket a vérhas-osztályra beállított két szálmazsákon helyezték el.

Miután a járványkórház megtelt vidéki betegekkel, akik veszélyeztetik az esetleges bajai járványbetegeknek a járványbarakkba való felvételét, azért a városi tisztí főorvos utasítást adott

a bajai köz-kórházban, hogy több vidéki járványbeteg nem vehető fel a járványkórházba.

Természetesen ezzel a dolog nincs elintézve, mert ha egy vérhasbeteg idegen összeesik a város utcáin, azt mégis fel kell venni a kórházba, mert nem lehet az, hogy körül szaladgáljon a városban és megfertőzzön egész városrészeket.

A védekezésnek Várszegről kell kiindulnia, még pedig úgy, hogy az összes ott a Szemző-féle birtokon dolgozó munkásokat quarantaine (karantén) alá kell helyezni.

A vérhasjárványt — s ez az egyetlen vigasztaló momentum ebben az esetben — csak behurcolták Bajára. Minden vérhasbeteg idegen: bajai lakos egy sincs közöttük.

Ha a tolnavármegyei és pestvármegyei egészségügyi hatóságok nem intézkednek, a népjóléti minisztériumtól kell segítséget kérni, de mindenesetre máris be kell jelenteni annak.

A független Magyarország tudósítója beszélgetési folytatott dr. Donhofer Szilárd vármegyei tisztí főorvossal is a vérhas megbetegedésekről. A megyei főorvos azt mondta, hogy tud a vérhas megbetegedésekről s valószínűnek tartja, hogy a dinnye is közrejátszott a városi járvány felidézésében.

A vármegyei közigazgatási bizottság előterjesztést intézett a földhaszonbérlet és bank-kölcsönt élvezők érdekében a földmívelési és pénzügyi kormányhoz.

A terményhaszonbéri szerződéseknél és a hitelbiztosítási okiratok illetékeinek enyhítéséről és a kétszeres bírság-kiszabásoknak hivatalos megelőzéséről Medveczky Károly gazdasági főtanácsos indítványt terjesztett elő Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságának 1930. évi június 6-iki rendes ülésén. Az indítványt most terjesztette be Medveczky Károly írásban s az így hangzik:

Határozza el a vármegyei közigazgatási bizottság, hogy a pénzügyi és földmívelésügyi miniszterekhez feliratot intéz a bemutatott terményhaszonbéri szerződéseknél enyhített illeték kiszabása végett, mely illeték ne évről-évre, hanem az egész bérleti idő tartamára egyszerre szabassék ki a bérbeadó helyett fizetett földadókra és mellékadókra is ráépített illetékeknek hozzászámítása nélkül, — továbbá a bankok és takarékpénztárak által nyújtott váltóhitelnek hitelbiztosítási okiratainak helysebb szövegezését a TEBE által országosan ellenőrizve keresztülvinni kéri a pénzügyminisztériumtól. Hogy a termelő közönség a hitel igénybevételenél a kedvezményes 160 pengős illetékek helyett a kölcsönösszeg 05 százalékaival ne sujtassék és ne terheljék meg bírságként ennek kétszeresével a saját hibáján kívüli ország-szerzte tévesen szerkesztett okiratok

hibás szövege miatt, melyeket a pénzügyintézetek 30 évvel ezelőtti jogi fogalmában nyomtatnak ki s ezen ürlepkat a felekre aláírás végett ráoktro-yáják.

Indokolás: A pénzromlásos korszakban 1923. óta a budapesti központi illetékkiszabó hivatal új rendszert vezetett be a terményhaszonbéri szerződésekre vonatkozólag: ezekre nem egyszerre rója ki az illetéket az egész bérleti időre, miként a készpénzhaszonbérlet szerződéseknél történik az, hanem a gabonahaszonbérlet mennyiségének és árfolyamának novemberi bejelentése alapján évről-évre külön szabja ki az illetéket. Ilyenkor a terményhaszonbérlet értéke a bérlet által fizetett összes adókat is hozzászámítja és megilletékezi azon pénzügyi elgondolás szerint, ha a tulajdonos összes adóit nem a bérlet fizetné, akkor a haszonbérlet összege ugyanannyival magasabb lenne, holott az adóhátróások a közületi vagyonok bérbeadásánál versenytárgyalásokon a bérletre egyszerűen rákényszerítettek. Ezen rendszer bevezetése előtt tíz éves bérletnél egyszerre kellett annyi illetéket leróni, amennyit most évenként külön-külön beszednek s a bérletösszámítást a novemberi gabonahaszonbérlet beállítások után munkájával is agyonhalmozzák.

A 6140 számú eddig nem hatályta-

lanított háborús kényszerrendelettel különben is agyonszabályozott roskadozó bérletársadalom az adók után is kiszabott illetéktulterhelést nem bírja el, a réginek tiszteresét fizeti és sürgős orvoslást kér.

A kir. pénzügyigazgatóságoknál évenként rengeteg kétszeres bírsággal sújtott felemelt illetékezesi ügy fordul elő évtizedek óta a pénzügyintézetek hibás úrlapján kiállított hitelbiztosítási okiratokról, melyek 3 és 6 hónapos váltóhitelnek 05 százalékos illeték helyett (5 százalékos pro mille) 160 pengős kedvezményes felbélyegzésben részesülnek. Az okirati nyomtatványok másféleképpen is értelmezhető hibás jogi szövege miatt általános a meglepetés és a hitelkereső közgazdasági termelőknél.

A felek észrevétel nélkül türik a pénzügyintézetek által rájuk hátrított bírságot és felemelt illetékeket a kölcsönnyelből való levonását, ismételt bekebelezési illeték hangzatos gyűjtő fogalma alatt, — hallgatagon bele is nyugodnak és kevesen élnek a felebbezési joggal, melyet a kölcsönnyelnyújtó intézetnek kelene gyakorolnia. Egy időben a délvideken irodák működtek az ilyen bentheverő, a termelő és dolgozó adófelek tudtán kívül vagyonukból levont összegeknek 50 százalékos haszon melletti kikeresésére. Körlevelekben hívták tel a figyelmet az ilyen szeritűk „talált” pénzek érvényesítésére. Az érdektel közönség osztályorszátszerű reklámnak gondolva, nem hitt a körleveleknek és nem mozdult meg.

A mai elmélyült közgazdasági hitelválság középpontján a köztermelő társadalom érdekében Bács-Bodrog vármegye, mint vezető agrár municipium mielőbb rendezendőnek tartja az igazságtalan illetékkiszabások kezelésének helyesbítését s hogy jelentős összegek illetékek címén ne vonassanak el az új javak előállításának országosan fontos munkájából, támogatásra hívja fel a többi társtörvényhatóságokat is.

— Mikor nem szállíthatja el a végrehajtó a lefoglalt ingóságokat.

Az utóbbi időben sok szó esett arról, hogy a pénzügyi hatóságok kíméletlenül hajítják be az adózók adóterhelését. A kereskedelmi és iparvilág érdekeltségei egymás után mozdultak meg, hogy ez ellen állást foglaljanak. Legilletékesebb helyről szerzett információk szerint a pénzügyminisztériumban is belátták ennek a helyzetnek tarthatatlanságát és igen rövidesen utasítani fogják az adóhivatalokat és végrehajtókat, hogy a transzferálásoktól álljanak el abban az esetben, ha az egy kereskedő, vagy egy magányos egyszemélyes vállalkozásnak pusztulását jelentené. Ugyancsak szabályozni fogja a pénzügyminisztérium bizalmas rendeletben a részletfizetések ügyét is. Eszerint, ha valaki tartozásának legalább 20 százaléka kifizeti, mikor a végrehajtó transzferálás céljából megjelenik, úgy a lefoglalt ingóságok elvételétől eltekintenek.

Zeiss-Icon fényképezőgépek és eszközök gyári lerakata, továbbá az ajándékfényképezőgépek ingyen kaphatók a Városi Drogériában, Baja Vörösmarty Mihály-utca 1. szám. — Telefon 350.

Egy pesterzsébeti orvos véletlenül halálosan megsebesítette sógorát.

Ugy az orvos, mint a sógora bácskaiak

Véres szerencsétlenség történt Pesterzsébeten dr. Balczó Géza orvos lakásán. Az orvos nagyobb társaságot látott vendégül. A vendégek sokáig voltak együtt, amikor dr. Balczó elővette íróasztalából nemrégiben vásárolt revolvert s azt mutogatta vendégeinek. A revolver kézzel-kézre járt. Majd az orvos kezébe vette s magyarul kezdte a modern, német gyártmányú revolver szerkezetét.

Balczó azt hitte, hogy a revolver nincs megtöltve, tréfásan sógorára fogta. A revolver elsült és a golyó Balczó Géza sógorának, Sántha József államvasuti főintézőnek mellkasszába fu-

ródott és súlyosan megsértette a szerencsétlen ember tüdejét. Sántha József összeesett a szobában. A mentők a Szent István-kórházba szállították. Eszméletét azóta nem nyerte vissza. Az orvosok szerint nincs remény életbenmaradásához.

A jelenetnek tanúja volt dr. Balczó felesége: dr. Horváth Hedvig orvosnő is, aki ijedtében elájult. A vizsgálat megindult.

Ugy dr. Balczó Géza, mint Sántha József bácskaiak, még pedig szabadkaiak. Sántha József a háború alatt szerb fogságba esett, ahonnan Asinária olasz szigetre vitték.

Helytelenül függesztik ki a földmivelésügyi miniszter távirati értesítéseit,

amikkel a gazdákat akarja tájékoztatni a gabonaárakról.

A bolettával még mindig baj van, helyesebben csak olyan irányban van baj, hogy még mindig nincs elegendő boletta, ami nem a bajai postahivatalon mulik, mert az elismerésre méltó jóindulattal kezeli a boletta beszerzés ügyét. A közigazgatási hatóság részéről maga dr. Puskás Dezső helyettes polgármester telefonált át postára, hogy a posta mindenkor szerezzék be és tartson elegendő mennyiségű bolettát. És a posta csakugyan a megyei postahivatalokból szerezte be az ott feleslegessé vált bolettamennyiséget, mert Baján már eddig is igen tekintélyes összegnyi bolettát vásároltak a gabonakereskedők és malmok, ami annak a jele, hogy igen erős forgalom fejlődött ki gabonában Baján, aminthogy a bajai gabonapiac mindenkor nagyhirű is volt.

A földmivelésügyi miniszter minden hetipiaci napra táviratilag küldi le a budapesti árutörszén kialakult tőzsdei középártyamokat s egyúttal közli, hogy a vasúti szállítási díj Baja állomástól Budapestig 15 tonnás küldeménynél 100 kg-ként 175 pengő.

Ez eddig rendben is van, de az már nincs rendjén, hogy a város, amikor megkapja a tőzsdei középártyamokat tartalmazó sürgönyt, akkor azt kifüggesztik a városháza hátsó kapuja alatt a ferencendi templommal szemben a drótháló tartóban, ahol még rengeteg

mást tesznek közzé, úgy hogy elvész a távirati hatósági közlemények tömkelegében. Percekig kell keresni, hogy valaki megtalálja. De ki az, aki tudja, hogy hol vannak ezek a hírek? Miért kell azokat elrejtetni a nyilvánosság elől olyan a hetipiaci napokon a forgalomból kiesett helyekre, ahol senki sem keresi, nem is van tudta, hogy ott van; messze is van, ki is esik a forgalomból.

A földmivelésügyi miniszter bizonyára nem azért küldi ezeket az értesítéseket, hogy azok ne jussanak el a gazdákhöz, vagy hogy azokat elrejtésük eov ilyen a forgalomból félreeső helyen. Sokkal jobb volna, ha a város ezeket a táviratokat a városháza főtéri bejáratánál levő hirdetőmentartókba helyezné el, ahol mindenki láthatná és olvashatná. Persze mindig csak a legújabbat kellene a tartóban hagyni, mert ha több ott marad, az komplikálja a helyzetet, mert nem mindenki tudja, melyik a legújabb hivatalos közlés, már pedig fontos annak a tudása az értékesítési tájékoztató szempontjából. Ugyanakkor jó volna az is, ha a város félfives papirosokra nagy betűkkel is kiírná mindenkor a legújabb távirat alapján a terményárakat, persze pontosan, még pedig már reggel 7 órakor, nem pedig 10 óra után, amikor már véget ért a piac. Ezeket az árakat azután a gabonapiacra kellene kifüggeszteni egy táblára póznán.

„Az ötrongyosok meg a hatrongyosok.”

Tompai válasz a B. U.-nak.

A „Bajai Ujság” f. évi augusztus hó 13-án megjelent számában „Miért fognak vándorbotot az ötrongyosok és hatrongyosok utódai?” című cikkhez a következőket óhajtom írni.

Mindenekelőtt közlöm a Bajai Ujsággal, hogy cikkének utolsó bekezdésében közölték — melyek a diszkrecióra vonatkoznak — tévesen vannak beállítva, tekintettel arra, hogy alispán ur Oméltóságával személyesen nem beszéltem, arról azt hiszem említést nem tettünk közleményünkben. Kizárólag az egyik felebbezőnek megküldött határozatot olvastam, melyet egy teljesen illetéktelen egyén vett elő zsebéből és kérkedve mutatott meg, kinek a felebbező valószínűleg propaganda kedvéért azon célzattal adta át, hogy ugyan csak illetéktelen körben tárgyalhassa. Itt azt hiszem diszkrecióról nincs szó, mert hiszen alispáni határozat, nem ítélet. Ha pedig valóban diszkrejt volna az ügy, mindenekelőtt azokat kell figyelembevenni, akik megkezdtek a szelölést a nyilvánosság előtt, kik a határozat egyes pontjait ugyancsak kommentálják uton-útfélen, de annak ellensúlyozó oldalait elhallgatják. A diszkrejtó fogalmával mi tisztában vagyunk és éppen ezért nem szükséges a B. U.-nak e felett aggódni.

Említi a B. U., hogy a tompai polgárok kezdenek a szélrózsa minden irányába szétszóródni az új gazdálkodás következtében, ugyancsak azt is, hogy az áldatlan állapot előidézésében része van a tompai főjegyzőnek is. Arra

kell következtetnünk, hogy abszolúte ismeretlen a „Bajai Ujság” szerkesztőse előtt a tompai helyzet Ezen állapotoknak rövid magyarázata az, hogy Tompa község mindössze 12000 kat. hold rossz földön fekszik. Ezzel szemben a lakosság száma 5602. Magától értetődik, hogy a föld területéhez és annak termőképességéhez viszonyítva a lakosság sűrű, ennek következtében kénytelen ritkább lakosságu és jobb termőképességű területekre menni, hol számítását jobban megtalálja. Ezeknek a kivándorlóknak száma azonban igen csekély.

Ami pedig a főjegyző személyét illeti, erre csak annyit jegyzünk meg, hogy kár ironikus hangon beszélni róla akkor, amikor úgy az agilis, mint az izig-vérig magyar jelző megilleti. Csak az kritizálhat, ki legalább olyan fokon áll minden tekintetben, mint az, akit kritizál. Szabó Gyula főjegyző, volt százados, aki valószínűleg nem itthon szerezte meg a legkisebb kitüntetését, hanem becstellessel harcolt frontokon a hazáért.

Az ilyen ember azt hiszem, megérdemli az „izig-vérig magyar” jelzőt és csak hűszellettel lehet megemlékezni róla. Ami pedig az „agilisságot” illeti, ahhoz nem kell kommentár. Tekintsünk vissza arra az időre, amikor Tompa község lett. Mi volt akkor és mi most.

Arra a tapasztalatra jutottunk, hogy nehéz volna a „Bajai Ujság” szerkesztősegi irodájából irányítani egy távol

Bécsi gázgyári diókoks z Pécsi tojásszén (bulett)

A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselője
Schön és Bajai, Baja.
Telefon 26. Hajnaid ucca 13.

eső község belső ügyeit különösen akkor, amikor azt csak egyoldalúan ismerik. De hiszen erre nincs is szükség, csak bizzuk egész nyugodtan azokra, akik erre hivatva vannak, el tudják ezek intézni a rájuk bízott feladatot akkor is, ha hozzá nem értő és illetéktelen egyének nem támogatják. Egyébként, amennyiben valaki szívén viseli a község sorsát s azon segíteni akar, forduljon nyugodtan a községi előjárósághoz, ahol a kellő információt megkapja és nem lesz kitéve annak, hogy egyoldalú információkból kiindulva, úgy magának, mint másoknak esetleg ártson.

Tompa, 1930. augusztus 18.

K. J.

(Megjegyezzük, hogy a multkor közleményt is K. J. írta és nem J. K., miként tévesen a közlemény alatt állott. A szerk.)

Római epistolák.

Gondolatok Diaz tábornok szarkofagjánál.

Róma, 1930 augusztus hó.

Róma Termini pályaudvarától alig 100 méternyire, a Piazza della Esedran Diokletian császár egykori fürdőinek helyén áll a Michel Angelo által épített hatalmas és különösen beltülről gyönyörű Santa Maria degli Angeli templom. Ebben a templomban a leg-híresebb olasz mesterek freskóin és Michelangelo főoltárán kívül van még valami, ami megkapja az embert. A kereszthajó jobb oldalán egyszerű vörös márvány szarkofág áll, a falba kissé bemélyítve, előtte korlát. A szarkofág fölött márványtábla az alábbi felirattal:

Armando Diaz, duce della Vittoria. Diaz Armand, a győzelem vezére. (Diaz tábornokkal kötött a monarchia fővezérsége 1918 november 3-án fegyverszünetet.)

Tizenkét évvel ezelőtt, mikor az osztrák-magyar haderők kétségbe esve keresték az olasz fronton a döntés, mikor a mögöttes országrészek már lázadottak, az utánpótlás meg-megakadt, mikor a nap-nap után megújuló pergőtűzek a poklot varázsolták az Alpok ormaira, akkor írta be Armando Diaz, a győzelmes hadvezér nevét az olasz történelembe. Győzött. Igaz, az elemek is segítettek. A Piave, ez a kiszámíthatatlan, rakoncátlan hegyi folyó, tönkretette a mieink összes reményeit. Minden összefogott ellentünk és Diaz büszkén jelenthette az összemolott utolsó offenzíva után, hogy: győztünk, az ellenség összeomlott.

Büszke hadseregünk, mely oly nagy öntudattal szállt alá az olasz síkságra, reményt vesztetten hagyta el uira ama völgyeket. Így következett be 1918 november 3-án a Villa Giustiban aláírt fegyverszünet, mely az olasz aspirációk teljes sikerét, diadalát jelentette, egyúttal utolsó hivatalos szereplése volt Ausztria-Magyarországnak, a dualisztikus nagyhatalomnak.

A győzelem vezérért hatalmas ünnepek fogadták. Diadalmenetben járta végig az olasz városokat. Hasonlították Fábius Cunctátorhoz, egekig diésérték, magasztalták. De semmi sem tartotta őrköké A Duce diadala, zsenialitása háttérbe szorította Salandrával, Giolittival, Factával, Cadornával együtt őt is Utolsó éveit csendben, visszavonultságban töltötte, messze az élet zajától.

Most itt fekszik előttem, 2 méternyire tőlem, a vörös márvány szarkofág alatt Tudta-e vajjon, vagy tudja-e most, hogy milyen lavinát indított meg Vittorio Venetóval? Lavinát, mely perbasújtott, legázolt és felosztott ezeréves birodalmakat, szétszaggatott gazdasági egységeket és lidérenyomásként nehezedik rá gazdasági krízisével az egész világra, győzőkre és legyőzöttekre egyaránt. Vajjon igazságosnak tartja-e most is a háborút, sacro egoismoval alátámasztva, melyet részben legalább ő nyert meg? Most mikor találkozhatsz odafenn az örökbíró trónja előtt azzal a 10 millió katonával, kik elestek a patriótizmus, demokrácia és vélt igazuk érdekében és bizton nem gondolták, hogy halálukkal a reakciót, elnyomást, egoizmust és igazságtalanságot pecsételik meg? És vajjon mit szól ahhoz, hogy hazája egén ismét viharfelhők tornyosulnak, hogy a régi ellenségekből jóbarátok és a régi jóbarátokból ellenségek lettek?

Ő bizonyára semmit sem szól mindezekhez jó katona, nem politizál. Diaz pedig jó katona és jó hadvezér volt. Ezt az objektív történelemnek el kell ismernie. És neve, ameddig Itália Itáliá marad, fényes csillagként fog ragyogni az olasz égen... Ne feledjük el Diaz generális nevét. Vele előbb kötöttünk fegyverszünetet, mint gróf Károlyiék Belgrádban Franchet D'Espereyval... (u. e.)

— Sofförtanfotyam. Állami gépjárművezetőképző sofförtanfotyam nyílik meg a Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet keretében szeptember 1-én, este 7 órakor az intézet Budapest, VIII., József-körút 6. szám alatti helyiségén.

Bécsi vásár 1930. szeptember 7-13. (Rotundában szeptember 14-ig.)

Külön kiállítások:

Prémdivat-szalon (Cipő- és bőrvásár) Butorvásár. Reklámkiállítás „Keresztény művészet”-kiállítás.

NEMZETKÖZI RÁDIÓKIÁLLÍTÁS.

Vas-és patentbutorvásár (rodai kiállítás) Elélmiszerek és élvezeti cikkek kiállítása (Építészeti és utánpótlás) technikai újítások és találmányok (Francia, görög és hindu gyűjteményes kiállítások) Mezőgazdasági és erdőszeti mintakiállítás a III osztrák állatvásárral együtt.

Vízum nélkül, vásárigazolvánnyal és utlevéllel bárki szabadon állésheti az osztrák határt. Cseh átutazóvizum nem szükséges. Jelentős menedéjkezdemények a magyar, a cseh és osztrák vasutakon, a Dunán, valamint a légitforgalomban.

Vásárigazolványt (á 5—P) és mindennemű felvilágosítást készségesen ad a

WIENER MESSE A G. WIEN VII,

valamint — a leipzig őszi vásár alatt — a Wiener Messe tudakozóirodája (Auskunftsstelle, Osterr. Messhaus Leipzig), továbbá az alább felsorolt tiszteltetbeli megbízottak:

Máv. Hiv. Menetjegyiroda fiókja, Baja, Báró Eötvös-utca 7. szám.

HIREK.

A baja-bátaszéki ut építése.
A székszárdi államépítészeti hivatal — miként jelentették már — versenytárgyalást tartott a baja-bátaszéki államcsatorna között alsónyék-pörbolyi szakasza köpályájának a megépítésére, ahol a földmunkákat már régebben elkészítették. A munkára a legolcsóbb ajánlatot a következők tették: Czurnics Antal bajai kövezőmester négyszögletes terenként 36, Klem Antal mőzsi vállalkozó 35 és Liszák Ádám 32 fillér egy-ségárral. A tolnamegyei alispán Liszák Ádámnak, mint legolcsóbb ajánlattevőnek ítélte oda. A szakaszon egyébként már folyamatban van a kő és kavics szállítás és a hengerelés is.

Halálozás. Sulyos csapás érte a bajai iparos társadalom egyik vezető tagját, Gebhardt Dezső ékszerész és órásmestert, a bajai Ipartestület egykori elnökét. Felesége: Csapláros Anna hosszú és mondhatatlanul kínos szenvedés után életének 63-ik évében kedden éjjel fél 11 órakor meghalt. Temetése ma délután fél 5 órakor lesz a Petőfi Sándor u. 28. számú gyászszobából a Rókus temetőben lévő családi sírboltba. Temetésén meg fog jelenni az Ipartestület és a Bajai Daloskör, valamint a Tóth Kálmán Polgári Kaszinó testületileg. Halálát a férjén kívül három fia: Dezső, Jenő és Béla, azonkívül a Csapláros, Gebhardt, Bálint, Müller, Wetzstein, Roiler és Kiss családok gyászolják.

Talált női hulla. Spitznagl János bajai építész felesége Bata határában az ugynevezett kasszigei dűlőben a múlt héten a Duna partján egy 65 évesnek látszó ismeretlen női hullát talált. A leletéről értesítették a közönségi előjáróságot, amely a helyszíni szemlén megállapította, hogy a hulla 146-48 cm. magas, szeme barna, fogai hiányosak, haja őszes. Ruházata: fekete grenadin blúz és szoknya, fekete cugos cipő. A hulla mintegy 6 hétig lehetett a vízben.

Beszüntették a toborzást. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amellyel a múlt ősz óta megszokott nélkül folytatott toborzási tevékenységet és a törvényhatósági avató bizottságok működését megszüntette. A hónapok óta folyó toborzás a szükséges emberanyagot nagyjában biztosította és a nyári mezőgazdasági munkák miatt az utóbbi időben már alig akadt jelentkező. A hatóságoknak újabb jelentkezőket már nem szabad elfogadniuk és az avatóbizottságok elé állítaniuk, ha azonban akadna ifjú, kinek bizottság elé állítása kívánatos, ez esetben úgy intézkedik a miniszter, hogy előjegyzésben és tartásuk nyilván abból a célból, hogy amikor majd az avatóbizottság toborzó tevékenységét előreláthatóan az év őszén újból megkezdí, az illető a bizottság elé legyen állítható.

A Futura burgonya export osztálya. A bács bodrog vármegyei gazdasági felügyelőség közli a nagyobb krumpli termelő gazdákkal, hogy a Mezőgazdasági Termelők Egyesület Szövetkezete a „Futura” magyar szövetkezeti központok áruforgalmi irányítása mellett az 1930-ik gazdasági év burgonya feleslegének exportálása céljából egy külön burgonya export osztályt állított fel, Budapest, IV. Bécsi utca 5 szám alatt, telefon szám 899-69 és az export üzletet a legnagyobb

felvevő piaccal Itáliával, de minden más számbajóvó exportpiaccal is érintkezésbe lépett. — Ezek után azt kéri a Futura a gazdáktól, hogy közöljék vele, milyen mennyiségű export-burgonyát és mikor tud rendelkezésre bocsátani, hogy a krumplitermés megvételeire ajánlatot tehesse.

Izr. Istentisztelet. Pénteken délután az istentisztelet háromnegyed hétkor kezdődik.

Románok a bolgárok ellen. Az utóbbi napokban több bolgár léggömb jelent meg a dobrudzsai román-bolgár határon, ahol most román részen az erdőségeket vágják azért, hogy ne legyen buvóhelyük a komitációnak. A repülő Várnából jöttek és fényképfelvételeket csináltak. A bukaresti lapok nagy lármát csapnak ezzel az esettel kapcsolatban s megírják, hogy bolgár légi kémkedés folyik Románia ellen.

SPORT.

Megrendezték Baja város 1930 évi atletikai bajnokságait.

A felszabadulás 9-ik évfordulóján a Baja-Belvárosi Levente Egyesülete rendezte meg a Baja város 1930-ik évi atletikai bajnokságait, amelyek a nagy atletikai versenyt a Patak-utcai sporttelepen aug. 20-án d. u. 2 órakor. A versenyen nemcsak Baja város atlétái és leventéi vettek részt, hanem a megye területéről is. Hogy a közönség miért látogatta oly gyéren a nívós és gördülékeny rendezési versenyt, annak okát talán az lehet, hogy szerencsétlen időpontban rendezték, amikor legnagyobb forróság volt s amikor a város különböző részein más és más látványosság volt, úgy hogy a közönség eloszlott, azonkívül sokan mentek le a Kamarásdunára fürdeni.

A verseny részletes eredménye a következő:

- 100 m. síkfutás.
Bajnok Jászlics László Baja 11'8. 2. Dörner Bácsalmás 128, 3. Onódi Baja 130
  - 400 m. síkfutás.
Bajnok Dörner Bácsalmás 1'04"5"
  - 2. Juhász, 3. Onódi.
  - 800 m. síkfutás.
Bajnok Rigler Baja 2'12"3" 2. Sirok Madaras, 3. Eberhart Csátalja.
  - 3000 m. síkfutás.
Bajnok Haug 10'43"8" 2. Bor János-halma, 3. Fleischer.
  - 3x400 m. staféta
1. Bácsalmás 3'26" 2. Baja 3'28"
  - 1500 m. síkfutás
Bajnok Bor Mihály János-halma 4 p. 38 mp. 2. Haug, 3. Fleischer.
  - Sulydobás
Bajnok Bajai Baja 11 m. 27 cm. 2. Jászlics, 3. Hartyányi.
  - Gerelyvetés.
Bajnok vitéz Keszthelyi B. Bokod 43 m. 44 cm. 2. Kovács, 3. Jászlics.
  - Diszkoszvetés
Bajnok Bajai Baja 33 m. 74 cm. 2. Stenge, 3. Jászlics.
  - Magasugrás
Bajnok Kneiszl Baja 1 m. 64 cm.
  - 2. Dörner 3. Krotovics.
  - Távolugrás
Bajnok Jászlics Baja 6 m. 49 cm.
  - 2. Dörner 6.13, 3. Onódi 6.10.
- Serlegmértékezés: BTSE—BSE 1:0

Annyit kap, amennyit vásárol,

na 50 kg-os plombált
zsákokban vesz

la gázgyári diókokszot, tojásszenet,
porosz-szenet, aprított tűzifát, kovács-szenet,
retorta bükkfaszenet

a legolcsóbb áron, kedvező részletfizetés mellett.

VIDOR JÓZSEF és FIJA

szénagykereskedők bajai kirendeltségénél.

Telefon 266.

Szent István-tér 7.

Telefon 266.

Rádió

Csütörtök, augusztus 21.

- 3:00: Piaci árak és árfolyamhírek.
  - 4:00: Rádió Szabad Egyetem.
  - 4:45: Pontos időjelzés, időjárás jelentés, hírek.
  - 5:10: Pásztor József novellái.
  - 5:40: Szalonzenekari hangverseny.
  - 6:50: Előadás a Studióból.
  - 9:00: Bécsi olasz operaelőadások közvetítése.
  - Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés hírek.
  - Majd: Magyar Imre és cigánzenekarának hangversenye.
  - 10:45: Rékai Miklós szalonzenekarának hangversenye.
- TELEFONHIRMONDO: A műsor egész nap azonos a rádióval.

1930. Pk. 13830 szám.

1930. vght. 1736. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Fodor József budapesti ügyvéd által képviselt Modern Képeslevelező-lap Vállalat, Neumann Miksa bpesti bej. cég kérelmére és javára 171 P

tőkekövetelés és járuléka erejéig a bpesti közp. kir. járásbíróóság 1930. évi N. 216051 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől lefoglalt 2588 P 60 f. becsértékű ingóságokra a bajai kir. járásbíróóság fenti számú végzésével az árverés elrendelvényén, annak 1908. évi XLI. t-c. 20 §-a alapján fennirt, valamint zálogjogot szerzett más foglaltatók javára is a végrehajtást szenvedő lakásán, üzletében Baján Walkó-tér 3. sz. alatt leendő megtartására határidőtől 1930. évi augusztus hó 26 napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt könyvnyomdai berendezés, üzleti állvány és pult, asztalok s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is elfogom adni.

Baja, 1930. évi július hó 28-án.

Hoffmann Győző
kir. bír. végrehajtó.

ASINGER VARRÓGÉPEK
MÉLT A LEGJOBBAK!

PRIMA

gázgyári diókoksz,
porosz diókoksz és
porosz szobafűtési szenet

nagyban és kicsinyben
leptombált zsákokban

a legelőnyösebb áron, kedvező fizetési
feltételek mellett szállít

Grünhut és Társa

BAJA Telefon: 160.
111.
234.

U-R-A-N-I-A

Augusztus hó 23-án, szombaton d. u. 6 és este fél 9 órai kezdettel

Észak csillaga

Byrd, Amundsen és Nobile északsarki expedíciójának felvételei filmen.

Féltékeny bohóc

Filmszkecs 2 film és 2 színpadi részben, a legújabb slágerek, tréfák, dalok.

WARIETÉ SZERELEM

Gyönyörű filmregény 8 felvonásban.

Kedvező idő esetén az esti előadás a kertben.

1930. augusztus hó 24-én vasárnap d. u. fél 4, 6 és este fél 9 órakor.

Ferkó és a kis kutyus

burleszk vígjáték.

Halálvonat

drama 8 felvonásban.

KÓBOR JANCSI személyes fellépéssel

Féltékeny bohóc.

Filmszkecs 2 színpadi és 2 filmrészben. Teljesen új műsor.

ETERNIT anyag eladási és tetőfedési vállalat.

ETERNIT
PALA CSÖVEK

Kéménytoldók
Zománclapok.

FIGYELEMBE AJÁNLJUK: hogy a régi cseréptetőzetek széleit és gerincét az általunk alkalmazott módszer szerint valódi Eternit palával szegélyezzük. Ez olcsó, szép és feltétlen viharálló. Nem kell mészhabarccsal ragasztani. Javítgatási költség többé nincs!

ETERNIT
hullámlemez fedések, vízmentesítő falburkolások.

TUDOMÁSUL ADJUK: hogy bedőlt, rossz háztetőknek felelősség melletti javítását és átfedését olcsón vállaljuk. Érdeklődőknek díjmentesen és készséggel állunk rendelkezésre.

Nádfedelű házak átfedését Eternittel

olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett vállaljuk.

ETERNIT UDVAR BAJA, BUDAPESTI-UT TELEFON 290.

„CSEPEL“
keréparok főlerakata

B S A Sarolea motorkerékpárok varrógépek — számológépek.
REMINGTON írógépek.
Fegyver-, lőszer-, lőporárusítás.
Szakszerű javítóműhely.

Horváth Vilmos
BAJA, VÖRÖSMARTY UTCA 6. SZ.

Autó, Motorkerékpár, Motorcsónak és Stabil-motor-tulajdonosok figyelmébe!

Ajánlják nemcsak magánosok, de többek között: Bugatti, Puchmüvek R. T. Hupmobile, Steyrmüvek, Norton, Ford, Indián, Ariel-Morgan-Velocette, Magyarország vezérképviselői is a felsőolaj használatát. Ismertetőt, illetve katalógust díjmentesen küld a „Wing Oil“ Baja és környéke képviselője

Wing Oil

Fränkel Ignác, Baja
Mechanikai műhely. Bpesti-út 16. sz. Raktár.

Értesítés!

Értesítem a n. é. közönséget és jó barátainkat, hogy 5 napi távollét után üzletem vezetését újra átvettem és a konyhát, úgy mind eddig is, anyámmal együtt vezetem. Amikor ezt a mélyen tisztelt közönséggel tudatom, igérem egyúttal, hogy a legjobb dolgokat sütöm és főzöm. A legolcsóbb árakban elvállalok eljegyzéseket és kereszteléseket. Tekintse meg kirakatunkat.

Kiváló tisztelettel
Goldberger Sándor
Prohászka-utca 3.

Aug. 12-től aug. 25-ig.
egyetlen délutáni óráig

Lovassy Ödön és Dr. Geiringer János

gyógyászati patika (art. e.)
egyetlen szolgálatot.

42 ügyeletos gyógyszer-tár
vasárnap délután is nyitva áll
közönség rendelkezésére.

Tanuló felvétetik a Corvin-nyomdában

„Az egész életben hű barát“

SINGER
VARRÓGÉP.

*„Közvetlen fellelősek
Németország havi részletei.“*

Baján a Belvárosban, Pázmány-utca, az Ertl-féle kert mellett ujonnan épült, adómentes, 3 szobás

családi ház

hall és összes mellékkeliségekkel együtt szabad kézből eladó.

Pözebb értesítést Mikoleczky Ferenc, Petőfi Sándor-utca 43.

Bérletet

keresek 100—200 holdast, tanyával és lakóházzal. Lehetőleg Baja környékén. Cim a kiadóhivatalban.

Egy 4 szobából és mellékkeliségekből álló

LAKÁS

a Szent István-téren NOVEMBER 1-RE KIADÓ.

Közelebbi felvilágosítást ad: Magyar Általános Takarékpénztár Fiókja.

Saját gyártmányú
tők és uborkagyalu
prima minőségben, olcsón kapható

Utry Pál Fiai

Telefon 280. Alapítás 1895.

Saját gyártmányú
lőszörpaszírítók, paszírteknők
olcsón kapható

UTRYNÁL.

Erzsébet kir.né-u. 38. Tel. 280.

Ajtóvédő

fürdőszobabutor és klozetű és celluloidból

Polgár Gyula Türr István-u. 5. sz. Tel. 234.

A valódi Hatschek-féle

Eternit

Pala és cső
Könnyű, törhetetlen,
fagy- és tűzmentes.

Főelárusító:
GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda.

Zádor Oszkár

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

